

SEÇKİN EĞİTİMCİ ÖDÜLLÜ YARD. DOÇ. TOLGA BİRKANDAN

Öğrencilerimin beni bir “eğitimci” olarak gördüklerini bu ödülle öğrendim

Öncelikle kendinizden kısaca bahseder misiniz?

1994 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi (İTÜ) Fizik Mühendisliği Bölümü'ne girdim. Lisans öğrenimimin ardından, aynı bölümde Prof. Dr. Mahmut Hortaçsu ile başladığım yüksek lisans ve doktora çalışmalarımı 2008 yılında tamamladım. Bu arada 1997-2012 arasında öğrenci asistan, araştırma görevlisi ve öğretim görevlisi olarak bölümde çalıştım; Mart 2012'den bu yana yardımcı doçent kadrosunda, öğretim üyesi olarak görev yapıyorum. İTÜ Güzel Sanatlar Bölümü'nden Öğr. Gör. Dr. Aslıhan Erkmen Birkandan ile evliyim. Ana araştırma konularım eğri

uzaylarda kuantum alan kuramı ile sembolik ve sayısal yöntemlerin genel görelilik uygulamaları.

Seçkin eğitimci ödülü aldınız; sizin için ne ifade ediyor?

Bilimsel araştırma yürütme ile öğrenci yetiştirmenin bilime katkı anlamında eşdeğer önemde olduğunu düşünüyorum. Bu yüzden ders hazırlama ve aktarma süreçlerine, bilimsel araştırmaya gösterdiğim özen ve hassasiyeti göstermeye çalışıyorum. Bunun karşılığını da öğrencilerimden dönem boyunca alıyorum. Yani iyi bir öğretici olduğumu bana derste göstermişlerdi. Beni bir “eğitimci” olarak gördüklerini ise

bu ödülle öğrendim.

Bildiğiniz gibi üniversitede ders verenlerin çoğunun öğrenci eğitmekle ilgili bir eğitimi yoktur, benim de yok. Bazen içgüdülerimizle, bazen de önceden ders aldığımız öğretim elemanlarını taklit ederek ders vermeye çalışırız. Onlardan öğrendiklerimizi kişiliğimizle harmanlayıp ders verme tekniklerimizi oluştururuz. Bu teknikler her öğrencide ve her derste aynı başarıyla çalışmaz. Ben verdiğim dersler ve derslerimi alan öğrenciler konusunda kendimi şanslı görüyorum, henüz işin başında biri olarak ödülü almamı da buna bağlıyorum.

***Bu ödül verilmeye ne zaman
başlandı? Seçme seçilme
şartları, kriterleri neler?***

İTÜ'de bu ödül 2011-2012 öğretim yılında verilmeye başlandı. Seçenler sadece öğrenciler, seçilme şartı ise ders vermiş olmak. Öğrenci isterse otomasyon sistemine giriyor, şimdiye kadar ders almış olduğu öğretim elemanlarından birini seçip onun için bir anket dolduruyor. Öğretim elemanı hangi öğrencilerin kendisi için anket doldurduğunu ve neler yazdığını göremiyor. Dolayısıyla öğrenci hiçbir etki altında kalmadan, anket doldurma zorunluluğu olmamasına rağmen seçimini yapıyor. Sorular, ders anlatım başarısı ve öğrenciyi hayata hazırlama konusunda yol göstericilik başarısı değerlendirmelerini kapsıyor.

Ödülün bildiğiniz başka örnekleri var mı?

Yurtdışında bildiğim örnekler var. Birlikte doktora sonrası çalışmalarımı yürüttüğüm, University of Pennsylvania'dan Prof. Dr. Mirjam Cvetic, bu yıl kendi üniversitesinde ve fakültesinde verilen iki ayrı seçkin eğitimci ödülünü kazandı. Aynı kişinin süpersimetri dalında yaptığı bilimsel çalışmalara son on yılda verilen atıflar toplandığında, dünyada bu dalda en çok atıf alan sekizinci kişi olduğu da bu yıl belgelendi. Bu, bilimsel araştırmadaki ve ders vermedeki başarının birlikteliğini göstermesi açısından güzel bir örnek.

Tamamen öğrenci değerlendirmesiyle verilmesi özel bir anlam katıyor mu, ne düşünüyorsunuz?

Biz öğreten tarafta olarak, anlattığımız dersleri öğrenme işini yıllar önce bitirmiş kişileriz. Üzerine koyduğumuz bilgi birikimi de anlattığımız konuyu kavrayışımızı pekiştirip

sağlamlaştırmış durumda. Hal böyleyken, kendimizi bu kavrayışa henüz sahip olmayan öğrencilerin düzeyine çekebilmek, dersi anlaşılır kılabilmek bazen epeyce zor bir iş olabiliyor. Siz bir konuyu çok iyi aktardığınızı düşünürken, gelen sorulardan hiç anlaşılmadığınızı görebiliyorsunuz. Bu ödülün tamamen öğrenci değerlendirmesiyle verilmesi benim için bu noktada çok büyük önem kazanıyor. Oy vermek için hiçbir zorunluluğu olmayan öğrencilerin, dersten aldıkları notu da öğrendikten, yani öğretim elemanı ile tüm bağlarını kopardıktan sonra, o an yapabilecekleri bir sürü zevkli iş varken sisteme girip ders aldığı kişiyi seçip anket doldurması, o dersi ya çok sevdiği ya da nefret ettiği anlamına geliyor. Bana iyi notlar verdiklerine göre bundan derslerimi ve beni anlayıp sevdikleri anlamını çıkarıyorum.

Öğrencilerle ve kampus hayatıyla ilgili neler söylersiniz?

Öğrencilerin bilgiyi edinme yöntemleri bizimkilerden çok değişik. İnternet sayesinde hızlanan dünyanın çocukları olarak uzun metinler okumayı, uzun konuşmalar dinlemeyi sevmiyorlar. Bir işe emek harcamalarını sağlamak için o işi gerçekten sevmeleri gerekiyor, ancak sevdiklerinde onu çok hızlı ve pratik olarak öğrenebiliyorlar. Bizden hızlılar ama o hızı kullanmak için yüreklendirilmeye ihtiyaç duyuyorlar. Yüreklendirmek ve dersi anlamalarını sağlamak için de öğrencilerle sürekli bir etkileşim halinde olmanız, derse karşı savaşırken karşılarındaki bir düşman gibi değil, onların saflarında savaşan biri olduğunuzu hissettirmeniz gerekiyor. Derste korkmadan soru sorabilen, görüşme saatlerinde veya diğer

boş olduğunuz zamanlarda odanıza gelip dersler, bilimdeki gelişmeler ve hayatları hakkında rahatça sohbet edebilen, e-postalarına doyumcu cevaplar alabilen, notunun niye düşük geldiğini anlayabilen bir öğrencinin başarısız olması çok zor. Bunları yapabilmesi için gereken rahatlığı öğretim elemanının oluşturması gerekiyor. Tavizsiz ve çelişkisiz olmak da çok önemli. Hep korkuyla yaklaştıkları öğretmen imajını yıkmak kolay bir iş değil. Einstein'a benzeterek söylersek: Soracakları hiçbir sorunun aptalca olmadığı anlatmak, atomu parçalamaktan daha zor!

İTÜ öğrencileri kampus konusunda çok şanslı. İTÜ eğitiminin ciddiyeti onları çoğunlukla sunulan imkanların sadece akademik olanlarını kullanmaya zorlasa da ders dışı faaliyetlere zaman ayırmaları gerektiğini kendilerine her fırsatta vurguluyorum. İnsan ilişkileri gelişmemiş, sanattan ve içinde yaşadıkları dünyadan habersiz mezunlarımızın not ortalamaları ne kadar yüksek olursa olsun istediğimiz ve ihtiyacımız olan kalitede birer meslek insanı ve vatandaş olamayacaklarına inanıyorum.

Sizin eklemek istediğiniz bir şey var mı? Teşekkür ederiz.

İlginiz için ben teşekkür ederim. "Seçkin Eğitimci Ödülü"nü bölümümde benden önce hak eden birçok değerli hocam var. Ben bu ödülü onların yetiştirdiği bir öğrenci olarak alacağım. Çok emek harcanarak elde edilen bir başarının anlaşılacak şekilde takdir edilmesi, başarının verdiği mutluluğunun gölgesinde kalsa da büyük bir onur kaynağı. Öğrencilerime beni onurlandırdıkları için teşekkür ederim.